



Strategia na rzecz równouprawnienia płci

Równouprawnienie kobiet i mężczyzn stanowi jeden z celów Unii Europejskiej. Przez wiele lat prawodawstwo, orzecznictwo i zmiany w Traktatach przyczyniły się do wzmocnienia tej zasady i jej wdrażania w UE. Równość jest jedną z podstawowych wartości Unii Europejskiej zapisanych w Traktatach, a w szczególności w art. 2 i art. 3 ust.3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE), art. 8,10,19,153 i 157 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) oraz art. 21 i 23 Karty praw podstawowych. Stan, który określamy jako Unia równości i który chcemy osiągnąć, oznacza Unię, w której wszystkie kobiety i dziewczęta oraz wszyscy mężczyźni i chłopcy, w całej ich różnorodności, są równi. Jest to wspólne zobowiązanie wszystkich zainteresowanych stron. W strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025 przedstawiono wizję, cele polityczne i działania, które przyczynią się do konkretnego postępu w zakresie równouprawnienia płci w Europie oraz przybliżą nas do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju.

Podstawa prawna równouprawnienia kobiet i mężczyzn:

- Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej: Tytuł 2, Art. 8 („We wszystkich swoich działaniach Unia zmierza do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet”).
- Traktat o Unii Europejskiej: Art. 2 („Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, państwa prawnego, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości...”).
- Karta praw podstawowych: Art. 23 („Należy zapewnić równość kobiet i mężczyzn we wszystkich dziedzinach, w tym w zakresie zatrudnienia, pracy i wynagrodzenia. Zasada równości nie stanowi przeszkody w utrzymywaniu lub przyjmowaniu środków zapewniających specyficzne korzyści dla osób płci niedostatecznie reprezentowanej.”).

Postępy UE w dziedzinie równości płci wynikają z:

- uwzględnienia aspektu płci,
- prawodawstwa dotyczącego równego traktowania,
- konkretnych środków na rzecz awansu kobiet.



Równość płci stanowi jedną z podstawowych zasad Unii Europejskiej, ale nie jest jeszcze rzeczywistością. W biznesie, polityce, jak i w całym społeczeństwie możemy osiągnąć pełny potencjał tylko wtedy, gdy wykorzystamy wszystkie nasze talenty i różnorodność. Wykorzystanie jedynie połowy populacji, połowy pomysłów lub połowy energii nie wystarczy.

Przewodnicząca Ursula von der Leyen

Strategia Unii Europejskiej na rzecz równouprawnienia płci ma na celu stworzenie Europy opartej na równouprawnieniu płci, wolnej od przemocy i dyskryminacji ze względu na płeć oraz strukturalnej nierówności między kobietami i mężczyznami. W związku z realizacją strategii zastosowane zostanie dwutorowe podejście, które obejmuje:

- ukierunkowane środki nacelowane na osiągnięcie równouprawnienia płci;
- uwzględnianie aspektu płci umożliwiające lepsze włączenie perspektywy płci do wszystkich polityk i głównych inicjatyw UE.

Obecnie



kobiety w UE zarabiają na godzinę średnio o **16%** mniej niż mężczyźni;



w UE zatrudnionych jest tylko **67%** kobiet, podczas gdy wśród mężczyzn odsetek ten wynosi **78%**;



emerytury kobiet są średnio o **30,1%** niższe od emerytur mężczyzn;



75% nieopłacanej opieki i pracy w gospodarstwie domowym wykonują kobiety.

Strategia Unii Europejskiej na rzecz równouprawnienia płci zawiera cele i działania na rzecz równości płci w Europie. Podjęte działania mają dotyczyć walki ze stereotypami, eliminacji różnic na rynku pracy, w płacach i emeryturach, obowiązków opiekuńczych, podkreśleniu roli równości płci w polityce oraz finansowania przedsięwzięć w kierunku równouprawnienia. Znajduje się w nim, także mowa o roli kobiet w obszarze sztucznej inteligencji jako programistek i badaczek. Strategia pozostaje spójna z polityką zewnętrzną UE. Zastosowano podejście dwutorowe, które łączy ukierunkowane środki nastawione na osiągnięcie równouprawnienia płci, z uwzględnieniem aspektu płci, umożliwiając lepsze włączenie perspektywy płci do wszystkich polityk i głównych inicjatyw UE.

Obecnie



tylko **7,5%** członków zarządów i **7,7%** dyrektorów generalnych **to kobiety;**



wśród programistów sztucznej inteligencji jedynie **22%** stanowią **kobiety;**



39% postów do Parlamentu Europejskiego **to kobiety.**

W Strategii określono kluczowe cele i działania towarzyszące, które mają realizować Komisja, Rada Unii Europejskiej oraz państwa członkowskie UE.

Należą do nich:

- zwalczanie przemocy ze względu na płeć oraz stereotypy płci,
- budowanie dobrze funkcjonującej gospodarki opartej na równouprawnieniu płci,
- równe szanse przy obsadzaniu wysokich stanowisk kierowniczych i politycznych,
- szersze uwzględnianie unijnej strategii na rzecz równouprawnienia płci w polityce zewnętrznej.

W działaniach strategicznych podejmowanych na rzecz równości płci wyróżniono pięć obszarów takich jak:

- zmniejszenie różnicy w wynagrodzeniach, emeryturach i dochodach kobiet i mężczyzn,
- propagowanie równego uczestnictwa kobiet i mężczyzn w procesach decyzyjnych,
- zwiększanie współczynnika zawodowego kobiet i ich niezależności ekonomicznej,
- promowanie równouprawnienia i praw kobiet na świecie oraz zwalczania przemocy uwarunkowanej płcią oraz ochrona i wspieranie ofiar.



Z kolei w działaniach w aspekcie równych wynagrodzeń, które zapewnia art. 157 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, UE zakłada wyeliminowanie dyskryminacji przez państwa członkowskie. Wszyscy bez względu na płeć mają otrzymywać takie samo wynagrodzenie za wykonywaną pracę. W ramach aspektu finansowego ustalono ramy finansowe na lata 2021-2027, w których pojawia się mowa udziale kobiet na rynku pracy, wspieraniu ich przedsiębiorczości oraz inwestowaniu w placówki opieki. Finansowanie pochodzi między innymi z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Jednym z pierwszych rezultatów strategii były wiążące środki w zakresie przejrzystości wynagrodzeń, które Komisja przedstawiła 4 marca 2021 r. Natomiast 8 marca 2022 r. Komisja Europejska przyjęła nowy ogólnounijny wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie zwalczania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej. Wniosek ma na celu wprowadzenie ukierunkowanych minimalnych przepisów dotyczących praw tej grupy ofiar przestępstw oraz kryminalizację najpoważniejszych form przemocy wobec kobiet i cyberprzemocy. Ważnym osiągnięciem jest dyrektywa w sprawie równowagi płci w organach spółek, której celem jest poprawa równowagi płci na stanowiskach decyzyjnych w największych spółkach notowanych na giełdzie w UE. W 2022 roku Założono, że do końca czerwca 2026 r. kobiety mają zajmować 33% wszystkich stanowisk dyrektorskich lub co najmniej 40% stanowisk dyrektorów nie wykonawczych.

8 marca 2023 r. Komisja Europejska rozpoczęła kampanię na rzecz przełamania stereotypów związanych z płcią. Ta ogólnounijna kampania dotyczy stereotypów związanych z płcią, które dotyczą zarówno mężczyzn, jak i kobiety w różnych sferach życia, m.in. przy wyborze kariery zawodowej, podziale obowiązków opiekuńczych czy podejmowaniu decyzji. Kampania ta stanowi konkretny rezultat strategii na rzecz równouprawnienia płci na lata 2020–2025.

Warto wspomnieć o pierwszej komisarz ds. równości Helena Dalli. Maltańska polityk pełni tę funkcję od 2019 r. Do jej zadań należy między innymi przeciwdziałanie dyskryminacji, promowanie integracji, a także wdrażanie dyrektyw i konwencji. Podejmowane przez Komisarz kroki, mają zapewnić bezpieczeństwo i równość dla wszystkich, bez względu na płeć czy pochodzenie.

Portal monitorujący strategię równości płci

Portal oferujący możliwość porównywania wyników z 27 państw Unii Europejskiej, a także tworzenia własnych wykresów. Ramy strategii obejmują równe przewodnictwo w społeczeństwie, walkę ze stereotypami oraz rozkwit w gospodarce opartej na równości płci.

Portal <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/ges-monitor>

Narzędzie do monitorowania <https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/ges-monitor/charts>



Europejski Instytut ds. Równości Kobiet I Mężczyzn (Eige)

Europejski Instytut ds. Równości Kobiet I Mężczyzn (Eige) instytut stworzony na potrzebę przeprowadzania niezależnych badań dotyczących równości płci. Jego siedziba znajduje się w Wilnie, na Litwie. Zajmuje się pomiarami stanu równouprawnienia, współpracą z instytucjami Unii Europejskiej, promowaniem równości, analizą danych oraz działaniami na rzecz eliminacji dyskryminacji. W wyniku działań podejmowanych przez instytut utworzono między innymi bazę danych statystycznych dotyczących płci oraz platformę na rzecz równouprawnienia płci.

Źródła:

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/59/equality-between-men-and-women>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/LSU/?uri=CELEX:52020DC0152>

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_pl

https://commissioners.ec.europa.eu/helena-dalli_en

https://end-gender-stereotypes.campaign.europa.eu/index_pl

<https://www.europarl.europa.eu/topics/pl/article/20200109STO69925/luka-placowa-miedzy-kobietami-a-mezczyznami-definicja-i-przyczyny>

<https://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/ges-monitor>

https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/european-institute-gender-equality-eige_pl

<https://eige.europa.eu/about>

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/gender-equality/gender-equality-strategy_pl

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020DC0152>

Przygotował:

EUROPE DIRECT Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670, e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl



**Współfinansowane przez
Unię Europejską**